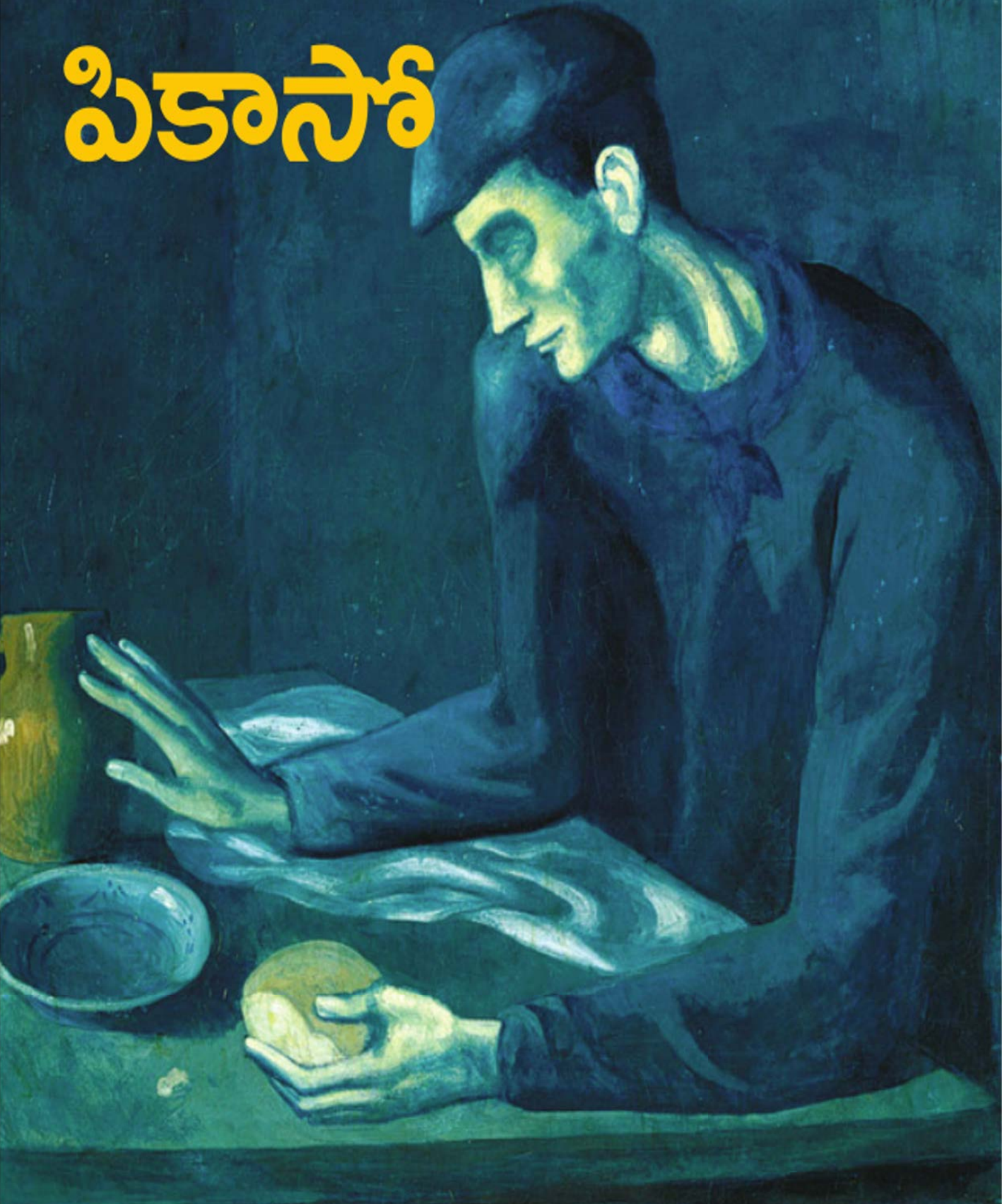

పికాసో

పి.మోహన్

పికానో

పి.మోహన్

కాకి ప్రచురణలు

హైదరాబాద్

పికాసో

పి. మోహన్

కాకి ప్రచురణలు-1

ఆగస్టు, 2010

© రచయిత

వెల రూ. 60/-

(అన్ని ప్రముఖ పుస్తకాల షాపుల్లో లభ్యం)

ముఖచిత్రం: పికాసో చిత్రించిన అంధుడి భోజనం (1903)

The paintings and photos reproduced in this book are courtesy of various art and cultural websites and have been used here only for cultural promotion purpose.

ఇందులో...

ముందుమాట

పికాసో కళాజీవిత సారాంశం - వరవరరావు

అడుగు జాడలు	2
నీలి నీడలు	10
రోజూ కాంతులు	28
ఆదిమ అలజడులు	36
క్యూబిజం కెరటాలు	52
పాతపూల వాసనలు	68
లోలోపలి సుడిగుండాలు	80
యుద్ధ గాయాలు	98
మలిసంజె వెతలు	132

ఒక చిన్నమాట..

పికాసోపై బోలెడు మంది తెలుగు కవులు కవితలు అల్లారు. పికాసో చిత్రానికి, ఎల్లోరా శిల్పానికి లంకెపెట్టిన సినీ కవులూ ఉన్నారు. అయితే అతని కళ, జీవితం గురించి చాలా కొద్ది వ్యాసాలే వచ్చాయి. పుస్తకం రాలేదు. ఆ మాటకొస్తే ప్రపంచ ప్రఖ్యాత చిత్రకారులెవరిపైనా తెలుగులో పుస్తకాల్లేవు.

నాకు పికాసో గురించి మా ఇంటర్ కాలేజీ మేగజిన్ లో తెలిసింది. నా సహ విద్యార్థి తన ఊహాప్రేయసిని పికాసో అందమా అని పొగుడుతూ రాసిన కవిత అందులో అచ్చయింది. 'ఒరే నువ్వు పికాసో పెయింటింగ్ చూశావారా?' అని వాడిని అడిగా. వాడు 'అబ్బే, లేదే' అన్నాడు. 'మరెందుకురా అలా రాశావ్?' అని అడిగా. 'అందరూ రాస్తుంటే నేనూ రాశా!'. అదీ వాడి సమాధానం. అప్పట్నుంచీ పికాసో అంటే ఎవరో, అతని గొప్పతనమేమిటో తెలుసుకోవాలని ఒకటే ఆరాటం. ఎస్వీ యూనివర్సిటీలో పీజీ చేస్తున్నప్పుడు పికాసోపై అరకొర సమాచారాన్ని లైబ్రరీ పుస్తకాలను సేకరించా. అలా దాదాపు పదేళ్లుగా పికాసోను అధ్యయనం చేస్తున్నా. అతనిపై జాన్ రిచర్డ్సన్, ఎలిజబెత్ కాలింగ్, జాన్ బెర్గర్, రోలాండ్ పెన్రోజ్ తదితరులు రాసిన సాధికార, ప్రామాణిక పుస్తకాలను చదివా. పాశ్చాత్య కళాచరిత్రను తిరగేశా. పికాసో మన దేశానికి చెందిన మొగల్ చిత్రకళను కూడా అభ్యసించాడని తెలుసుకుని సంబరపడ్డా. తెలుగు సాహిత్య విద్యార్థిగా నేను పికాసోను ఎలా అర్థం చేసుకున్నానో మరో నలుగురికి చెప్పడానికి చేసిన ప్రయత్నమే ఈ పుస్తకం. నేను పికాసో చిత్రాలను ప్రత్యక్షంగా చూడలేదు. ఇంటర్నెట్ పుణ్యమా అని వాటిని హైరిజల్యూషన్ లో మాత్రం చూడగలిగా. పికాసో కళ, జీవితంపై ఈ పుస్తకం ఓ పిట్టచూపు. సమగ్రం కాదు, దోషరహితమూ కాదు. ఇది పికాసో గురించి రవంతైనా తెలుసుకోడానికి ఉపయోగపడితే నా శ్రమ ఫలించినట్టే. ముందుమాట రాసిచ్చిన వరవరరావుకు, పుస్తకాన్ని డిజైన్ చేసిన నరసింహ రాజుకు కృతజ్ఞతలు చెప్పకుండా ఉండలేను.

పి. మోహన్

అడుగు జాడలు

పికాసో మనలో ఉన్నాడు. మనం అతనిలో ఉన్నాం. మనలో ఉన్నదంతా అతనిలో ఉంది. మనలో లేనిది అతనిలో లేదు. మనం నవ్వితే అతడు పొట్టపగిలేలా నవ్వాడు. ఏడిస్తే కన్నీరై పారాడు. ప్రేమిస్తే కౌగిలించుకున్నాడు. ద్వేషిస్తే కత్తులు నూరాడు. అతడు మన రక్తనాళాల స్పందన. అది నిత్యనూతనం. అది ఏడురంగుల దీపకాంతి. పికాసో గొప్ప కళాకారుడే కాదు గొప్ప మనీషి కూడా. అతడు మనల్ని మనం అర్థం చేసుకోడానికి, మనం ఎలా ఉండాలో, ఎలా ఉండకూడదో తెలుసుకోడానికి పనికొచ్చే ఒక ఆదర్శం, గుణపాఠం!

పికాసో 1896లో

పికాసో స్పెయిన్ దక్షిణ తీర పట్టణం మలాగాలో 1881 అక్టోబర్ ఇరవై ఐదున మధ్యతరగతి కుటుంబంలో పుట్టాడు. తల్లి డోనా మరీయా పికాసో. తండ్రి డాన్ రూయిజ్ బ్లాస్కో. స్థానిక లలిత, హస్తకళల పాఠశాలలో బ్లాస్కో డ్రాయింగ్ ఉపాధ్యాయుడిగా పనిచేసేవాడు. సంప్రదాయ, అకడమిక్ శైలిలో చిత్రాలు వేసేవాడు. బ్లాస్కో, డోనాల తొలి సంతానం పికాసో. అతనికి తల్లిదండ్రులు పెట్టిన పూర్తి పేరు పాబ్లితో డిగో జోస్ శాంటియాగో ఫ్రాన్సిస్కో డి పాలా జువాన్ నెపోమ్యూసిన్ క్రిస్టిస్ క్రిస్టియాన్ డి లాస్ రెమెడియోస్ సిప్రియాన్ డి ల శాంటిసియా ట్రినిడాడ్ రూయిజ్ బ్లాస్కో వై పికాసో లోపెజ్. ఈ చాంతాడంత పేరులో పికాసో పూర్వీకుల, బంధుమిత్రుల, క్రైస్తవ సన్యాసుల పేర్లున్నాయి. మలాగాను ఫినిషియన్లు క్రీస్తు పూర్వం ఒకటో సహస్రాబ్దిలో నిర్మించారు. క్రీస్తు శకం తొమ్మిదో శతాబ్దిలో అరబ్బుల పాలన కింద ఈ పట్టణం ప్రముఖ వాణిజ్య కేంద్రంగా విలసిల్లింది. పట్టణంలో అత్యధికులు కేథలిక్కులు. తర్వాత స్థానం ముస్లింలది. పంతొమ్మిదో శతాబ్ది ఆరంభంలో మలాగా నౌకాశ్రయం నుంచి అమెరికా, ఆఫ్రికా దేశాలకు వాణిజ్య నౌకల రాకపోకలు ప్రారంభమయ్యాయి. పట్టణంలో విదేశీ వర్తకుల సంఖ్య పెరిగింది. లావాదేవీలు ఊపందుకున్నాయి. చుట్టుపక్కల పల్లెల నుంచి విద్యావంతులు, చిన్నాచితకా కళాకారులు మలాగాకు చేరుకున్నారు. పికాసో పూర్వీకులు కూడా అలా వచ్చిన వాళ్లే. మధ్యతరగతి విలువలు జీర్ణించుకున్న బ్లాస్కో తన కుటుంబానికి ఏలోటూ రానిచ్చేవాడు కాదు. జీతాన్ని, అవకాశాలను బట్టి కుటుంబంతోపాటు పలు ఊర్లకు మారేవాడు. 1884లో పికాసో పెద్ద చెల్లి డోలరస్(లోలా), 1887లో చిన్న చెల్లి మరీయా కన్నెప్పియాన్(కొంచిత) పుట్టారు. ఇంట్లో ఒక్కడే మగబిడ్డ కావడంతో పికాసోను తల్లిదండ్రులు, మేనత్తలు బాగా ముద్దు చేసేవాళ్లు.

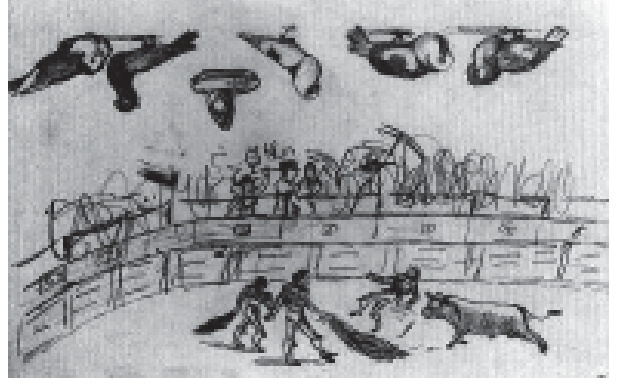

వడిసెలతో హెర్కులెస్ 1890

పికాసో మాటలు రాకముందే బొమ్మలు గీశాడు. ఐదారేళ్ల వయసు నుంచే నైపుణ్యం చూపాడు. తండ్రి ఒడిలో తొలిపాఠాలు నేర్చుకున్నాడు. చతురస్రాలు, వృత్తాలు వంటి సులభంగా గీయగలిగే ఆకారాలతో పాటు చేయితిరిగిన అకడమిక్ చిత్రకారుడు వేసే చిత్రాలను కూడా పికాసో పది, పన్నెండేళ్లప్పుడే వేశాడు. ఆసక్తి, కఠోర దీక్షకు తోడు తండ్రి ప్రోత్సాహం కూడా అతని భావి కళాజీవితానికి బాటలు వేసింది. పికాసోను జీవితాంతం వెంటాడిన గుర్రాలు, పావురాలు, బుల్-ఫైట్ దృశ్యాలకు బాల్యంలోనే బీజం పడింది. బ్లాస్కో పావురాలను పెంచేవాడు. వాటిని ఓ అట్టకు తాళ్లతో కట్టేసి పికాసోతో వాటి బొమ్మలు వేయించేవాడు. 'మా ఇంటి చుట్టూ ఎక్కడ చూసినా పావురాలు కనిపించేవి.

పికాసో

అవి మా ఇంట్లోని పావురాల చిత్రాల్లో చిక్కుకున్నట్లు అనిపించేది' అని పికాసో పెద్దయ్యాక చెప్పాడు. అతడు మూడేళ్ల వయసు నుంచే తండ్రి వెంట బుల్ఫైట్లు చూడడానికి వెళ్లేవాడు. చిన్నాన్న సాల్వడార్తో కలిసి గుర్రపు శాలలను, బుల్ఫైట్లను చూసేవాడు. చర్చికి వెళ్తేనే బుల్ఫైట్లకు తీసుకెళ్తామని బ్లాస్కో, సాల్వడార్లు పికాసోను ఆశపట్టేవాళ్లు. తన బాల్యంలో బుల్ఫైట్లు చూడడానికి ఇరవైసార్లు చర్చికి వెళ్లినట్లు గుర్తుండని పికాసో చెప్పుకున్నాడు. మలగాలో గడిపిన తొలి పదేళ్ల జీవితాన్ని పికాసో తొంబయ్యేళ్లప్పుడు గుర్తు చేసుకుంటూ 'మలాగా ఎలా ఉంది? నేనాడుకున్న మార్నెడ్ ప్లాజా అలాగే ఉందా? అందులో పాలరాతి బెంచీలు ఇంకా ఉన్నాయా? గులకరాళ్ల పేవ్మెంట్ కూడా ఉండాలి కదూ! నేను చాలాసార్లు దానిపై బొక్కబోర్లాపడేవాణ్ణి. చర్చం దోక్కుపోయేది. మలాగాలో పావురాలు ఎలా ఉన్నాయి? 'ఖైదీల లోగిలికి వీడ్కోలు' పాటను ఇంకా పాడుకుంటున్నారా?' అని తనను కలుసుకున్న మలాగా వాసులను అడిగాడు.

బుల్ఫైట్, పావురాలు 1890

1891లో బ్లాస్కో కుటుంబాన్ని అట్లాంటిక్ తీర పట్టణం లా కొరూనాకు మార్చాడు. అక్కడి లలిత కళల పాఠశాలలో ఉద్యోగంలో చేరాడు. కొడుకును గ్రామర్ బడిలో చేర్పించాడు. 1895లో కొంచిత డిప్టీరియా వ్యాధితో చనిపోయింది. తనతో కలిసి ఆడిపాడుకున్న చెల్లి మరణం పికాసోను తీవ్రంగా కలచివేసింది. చావుబతుకుల గురించి బాల్యంలో ఏర్పడే అస్పష్ట భావాలను పికాసో కొన్ని చిత్రాల్లో చూపాడు. చర్చికి వెళ్లి ప్రార్థనలు చేశాను కనుక దేవుడు తన చెల్లిని కాపాడతాడని పికాసో ఆశపడ్డాడు. కొంచితకు చికిత్స చేసేందుకు ఇంటికి వచ్చిపోయే డాక్టర్, పికాసోకు దేవదూతలా కనిపించేవాడు. కొంచిత మరణం అతని పని మనసులో దేవుడిపై భ్రమలను చెరిపేసింది. దేవుడు దయ్యంలా తోచాడు. దెయ్యాలను దేవుడు దీవిస్తున్నట్లు పికాసో కొన్ని చిత్రాలు వేశాడు. 1894 నుంచి పత్రికలకు లేఖలు, బొమ్మలు పంపసాగాడు. ఈజిప్టుకు పయనం, సువార్త, చివరి విందు, పునరుత్థానం వంటి బైబిల్ కథలను విరివిగా చిత్రించేవాడు. వీటిలో ఓ చిత్రంలో క్రీస్తును ముఖం లేకుండా చూపాడు. పదిహేనేళ్ల వయసులో వేసిన ఈ మత చిత్రాల్లో పికాసో అకడమిక్ కళాశాసనాల బందీఖానా నుంచి విముక్తి కోసం పడిన తపన

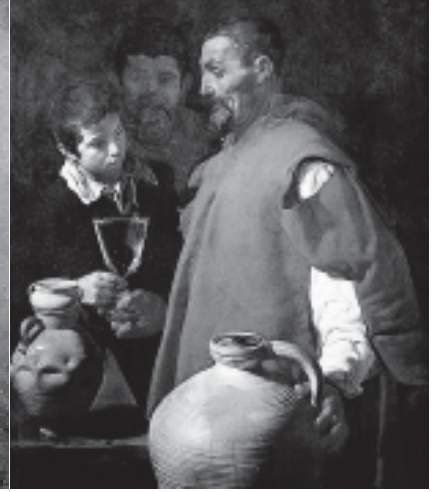
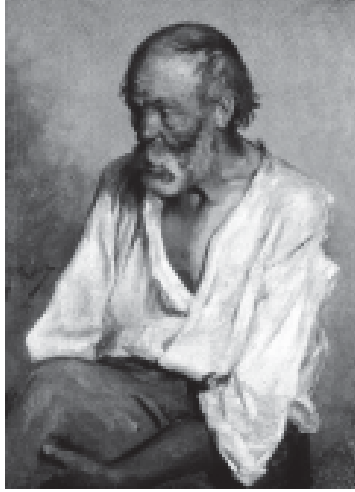
కనిపిస్తుంది. అండలూసియన్ సంస్కృతిలో భాగమైన బుల్ఫైట్లను, పావురాల పెంపకాన్ని, ఫ్లెమెంకో నృత్యాలను పికాసో చిత్రమయం చేశాడు. కొడుకు ప్రతిభాపాటవాలు చూసి తండ్రి ముచ్చటపడేవాడు. కొడుకు ఓ ప్రముఖ అకడమిక్ చిత్రకారుడిగా పేరు తెచ్చుకోవాలని ఆశించాడు.

శిల్పాల డ్రాయింగులు 1894

1895లో కుటుంబం బార్సిలోనా నగరానికి మారింది. అక్కడి 'లా లోంజా' లలిత కళల పాఠశాలలో బ్లాస్కోకు ఉద్యోగం. పికాసో కూడా అక్కడే చేరాడు. ఎలాంటి చిత్రాన్నయినా అచ్చుగుద్దినట్లు కాపీ చేసేవాడు. ఉపాధ్యాయులతో శభాష్ అనిపించుకునే వాడు. బొమ్మలు వేస్తున్నప్పుడు తోటి విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు పికాసోను తప్పుబట్టినప్పుడు తండ్రి ప్రసక్తి తెచ్చేవాడు. 'మీరు చెప్పింది తప్పు. మా నాన్న ఇలాగే వేయమన్నాడు. ఆయన చెప్పిందే సరైంది' అని దబాయించేవాడు.

పికాసో మేనత్తలు సైనికుల కోసం దుస్తులు కుట్టేవాళ్లు. అతడు వాళ్ల కత్తెర్లు తీసుకుని గుడ్డలతో ఏనుగు, కుక్క, పువ్వు తదితర ఆకారాల్లో బొమ్మలు చేసేవాడు. ప్రాచీన గ్రీకు, రోమన్ శిల్పాలను వెలుగునీడల డ్రాయింగుల్లో యథాతథంగా దించేవాడు. పికాసో 1895 వేసవిలో మాడ్రిడ్లోని విఖ్యాత ప్రాడో మ్యూజియాన్ని సందర్శించాడు. స్పెయిన్ చిత్రకళా దిగ్గజాలైన వెలాస్కెస్, ఎల్ గ్రీకో, మురిల్లో, రిబేరా, జుర్బారన్ల చిత్రాలు చూసి స్కెచ్లు వేసుకున్నాడు. వీటి ప్రభావం అతన్ని జీవితాంతం వెంటాడింది. పికాసో 1895లో వేసిన 'ముసిలి జాలరి సల్మెరాన్', 'ఒట్టి కాళ్ల పిల్ల'(1వ వర్ణ చిత్రం), మరుసటి ఏడు వేసిన మేనత్త

ముసిలి జాలరి సల్మెరాన్ 1895, వెలాస్కెస్ చిత్రం: సివెల్లి నీళ్ల వ్యాపారి 1620

జోసెఫా చిత్రాల్లో పైన ప్రస్తావించిన కళాకారుల ప్రభావం ఉంది. సల్మెరాన్ చిత్రం వెలాస్కెస్ చిత్రించిన 'సివెల్లి నీళ్ల వ్యాపారి'కి పక్కా అనుకరణ. పదిహేడో శతాబ్దికి చెందిన ఈ చిత్రకారుల నుంచే కాక తన ముందు తరానికి చెందిన ఫ్రెంచి చిత్రకారులు డెలక్రా, మానే, కోర్మెట్ తదితరుల కళా సుగుణాలకు కూడా పికాసో సాధన చేశాడు. వాటికి తనదైన భాష్యం పలికాడు. 'దొంగిలించదగ్గ ప్రతిదాన్ని దొంగిలించాలి.. చేతగాని కళాకారులు అనుకరిస్తారు. సమర్థులైన కళాకారులు తస్కరిస్తారు' అని చెప్పుకున్న పికాసో బాల్యం నుంచే ఈ కళాసూత్రాన్ని బాగా ఒంటబట్టించుకున్నాడు. డ్రాయింగ్ ఆధారంగా వర్ణలేపనం అనే సూత్రానికి కట్టుబడుతూనే లెక్కలేనన్ని ప్రయోగాలు చేయడానికి తండ్రి ఇచ్చిన శిక్షణ, అకడమిక్ కళ కూడా దోహదపడ్డాయి. పికాసో బాల్యాన్ని ఆటపాటల్లో మిగతా పిల్లల్లాగే గడిపినా సృజనకు సంబంధించి పూర్తి నిర్బంధంలేనే గడిపాడు. తండ్రి విధించిన కళా నియమాలు పికాసోను బాల్యపు సహజ కళకు దూరం చేశాయి. 'రాఫెల్లా బొమ్మలు వేసేందుకు నాలుగేళ్లు మాత్రమే కష్టపడ్డా. కానీ చిన్న పిల్లల్లా

తొలి ప్రార్థన 1896

బొమ్మలేయడానికి జీవిత కాలం పట్టింది' అని పికాసో చెప్పుకున్నాడు. అతడు వృద్ధాప్యంలో వేసిన బొమ్మల్లో కొన్ని అచ్చం చిన్నపిల్లలు వేసినట్లే ఉంటాయి. బాల్యంలో కోల్పోయిన శైశవ కళా జీవితాన్ని పికాసో పండుముసలి వయసులో పునర్జీవించాడు. 'నా చిన్నప్పుడు మా అమ్మ ఓ మాట అంటుండేది. నువ్వు సైనికుడివైతే జనరల్వు అవుతావు. సన్యాసివైతే పాప్ అవుతావు అని. కానీ నేను చిత్రకారుణ్ణు పికాసోనయ్యాను' అని అతడు తన బాల్య జ్ఞాపకాల గురించి చెప్పుకున్నాడు. పికాసో తల్లికి సాహిత్యమంటే మక్కువ. నవలలు, కథలు తెగ చదివేది. పికాసో ఆమెతో కలిసి సముద్ర స్నానాలకు వెళ్లేవాడు.

1896లో పికాసో బార్సిలోనాలో స్టూడియో తెరిచాడు. తొలి పెద్ద తైలవర్ణచిత్రం 'తొలి ప్రార్థన' వేశాడు. దీన్ని ఓ ప్రదర్శనలో కూడా ఉంచాడు. ఈ చిత్రంలోని ఆడపిల్ల పికాసో పెద్ద చెల్లి లోలానే. 1897లో రెండో పెద్ద తైలవర్ణచిత్రం 'శాస్త్రం, దాతృత్వం'(2వ వర్ణ చిత్రం) వేశాడు. ఇందులో వైద్యుని రూపానికి తండ్రిని మోడల్గా ఎంచుకున్నాడు. మంచంలో ఉన్న రోగి చేతనాడిని పరీక్షిస్తున్న వైద్యుడు, రోగి పక్క చంకలో బిడ్డతో ఉన్న మహిళ చిత్రంలో కనిపిస్తారు. ముదురు, పసుపు గోధుమ రంగులు, సున్నపు

పికాసో

పూతలు, వెలుగు నీడలను, రోగితో పాటు ఇతరుల భావావేశాలను పదారేళ్ల పికాసో అత్యంత వాస్తవికంగా చూపాడు. రోగిని వైద్యుడు పరీక్షిస్తున్న చిత్రాలను పంతొమ్మిదో శతాబ్ది చివర యూరప్ లో చాలా మంది కళాకారులు చిత్రించారు. వీటి నకళ్లు పలు ఆస్పత్రుల్లో ఉండేవి. లూక్ ఫీల్డ్ వేసిన 'వైద్యుడు' చిత్రం ఫోటో ఎంగ్రేవింగులను పికాసో చూసి ఉండొచ్చు. ఆ ప్రభావంతోనే 'శాస్త్రం, దాతృత్వం' చిత్రాన్ని వేశాడని భావించవచ్చు. పికాసో ఈ దశలో వేసిన చాలా చిత్రాల్లో అతని తండ్రి ముఖాలను పోలిన జాలర్లు, ముసలివాళ్లు కనిపిస్తారు. 'నేను ఎవరి బొమ్మలు వేయాలని కూర్చున్నా వాళ్లలో నాన్న పోలికలే కనిపించేవి. ఆయన నా తొలి చిత్రాలపై చూపిన ప్రభావం అంత బలమైంది'

శాస్త్రం, దాతృత్వం 1897

అని పికాసో తర్వాత కాలంలో చెప్పాడు. 'శాస్త్రం, దాతృత్వం' చిత్రం మాడ్రిడ్ లో జరిగిన జాతీయ ప్రదర్శనలో సందర్శకులను ఆకట్టుకుంది. మలాగాలో నిర్వహించిన పోటీలో బంగారు పతకం సంపాదించింది. పికాసో ప్రతిభను గుర్తించిన పినతండ్రి అతడి చదువు ఖర్చులకు డబ్బు ఇచ్చేవాడు. పికాసో మాడ్రిడ్ లోని శాన్ ఫెర్నాండ్ రాయల్ అకాడమీలో పైకోర్సు చదివేందుకు ప్రవేశ పరీక్ష రాసి పాసయ్యాడు. ఈ ముచ్చట మూన్నాళ్లలోనే ముగిసింది. అధ్యాపకుల రొడ్డకొట్టుడు బోధన విసిగించింది. అకాడమీ

ఎల్ క్యాటర్ గ్యాబ్స్ హోటల్ (ఫోటో)

కళ బాగా ఇరుకైపోయింది. గురువుల పాఠాలను విమర్శిస్తూ మిత్రులకు ఉత్తరాలు రాసేవాడు. హెరాటళ్లు, వీధులు, బిచ్చగాళ్లు, వేశ్యల పాలిపోయిన ముఖాలు పికాసోను వెంటాడాయి. క్లాసులెగ్గొట్టి రొడ్లు పట్టుకుని తిరిగేవాడు. 1897 వసంతంలో అకాడమీకి నమస్కారం పెట్టేశాడు. తండ్రికి కొడుకు వాలకం నచ్చలేదు. పైగా తాను అత్యంత ప్రమాదకర చిత్రకారుడిగా పరిగణించే ఎల్ గ్రీకో చిత్రాలపై కొడుకు మనసు పారేసుకోవడం బ్లాస్ఫోమీ చిర్రెత్తించింది. 1898లో పికాసోకు ఎర్ర దద్దుర్ల జ్వరం సోకింది. మాడ్రిడ్ నుంచి బార్సిలోనాకు మారాడు. నలభై రోజులు మంచంలో ఉన్నాడు. మిత్రుడు మానుయెల్ పలేరస్ ఊరైన హార్టా డిఎబ్రోలో కొన్నాళ్లుండి కోలుకున్నాడు. అక్కడే కొన్ని ప్రకృతి చిత్రాలు వేశాడు. మళ్ళీ బార్సిలోనాలో వాలాడు.

End of Preview.

Rest of the book can be read @
<http://kinige.com/kbook.php?id=1961>

*** * ***